

บันทึก

เรื่องการโอนที่ดินของวัดไผ่ล้อม จังหวัดนครสวรรค์

กระทรวงธรรมการรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีว่า ที่ดินวัดไผ่ล้อม จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งกระทรวงธรรมการได้แลกเปลี่ยนกับที่ดินของกระทรวงกลาโหมโดยได้รับพระบรมราชานุญาตแล้วแต่ พ.ศ. ๒๔๓๖ แต่ยังมีได้ออนกรรมสิทธิ์กัน บัดนี้กระทรวงกลาโหมประสงค์จะให้จัดการโอนต่อไป แต่โดยเหตุที่ได้มีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ใน พ.ศ. ๒๔๗๗ จึงสงสัยว่าจะโอนกันไม่ได้ โดยถือตามพระบรมราชานุญาตเดิมซึ่งสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๗ แล้ว หรือจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติโอนกันใหม่ตามพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓ กระทรวงธรรมการเห็นว่าควรโอนกันได้ทีเดียวโดยอาศัยพระบรมราชานุญาตเดิม ไม่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติกันใหม่ เพราะพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓ ไม่มีผลย้อนหลังบังคับได้ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงใช้พระราชอำนาจพระราชทานพระบรมราชานุญาตเด็ดขาดไปแล้ว ตามที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๗ ได้กำหนดไว้ จึงขอเสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ให้ส่งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็น

โดยที่ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ยังไม่แจ้งชัดพอที่วินิจฉัย คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้สอบถามไปยังกระทรวงธรรมการเพื่อขอทราบข้อความเพิ่มเติมว่า ในเรื่องพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แลกเปลี่ยนที่ดินกันได้นั้น มีความละเอียดเป็นประการใด

ปรากฏจากเอกสารที่กระทรวงธรรมการส่งมาได้ความว่ากระทรวงธรรมการรายงานไปยังนายกรัฐมนตรีโดยหนังสือลงวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ มีใจความว่ากระทรวงกลาโหมขอแลกเปลี่ยนที่ดินวัดไผ่ล้อม เพื่อตั้งกองทหารจังหวัดนครสวรรค์ ฝ่ายทหารยอมยกที่ตั้งกองทหารเดิมให้ ทางกระทรวงธรรมการไม่ขัดข้อง กระทรวงธรรมการจึงรายงานเพื่อขอรับพระบรมราชานุญาต เลขธิการคณะรัฐมนตรีตอบไปยังกระทรวงธรรมการโดยหนังสือลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๗๖ ว่าคณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้เป็นไปตามข้อที่ตกลงกัน และได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการชุด ๓) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๗ บัญญัติว่าที่วัดเป็นสมบัติพระศาสนา พระมหากษัตริย์ทรงปกครองรักษาโดยพระบรมเดชานุภาพ ผู้หนึ่งผู้ใดจะโอนกรรมสิทธิ์ที่นั้นไปไม่ได้ ในมาตรานี้เองก็มีไว้ให้อำนาจพระมหากษัตริย์โอนที่วัดไปได้

เป็นแต่ให้ทรงปกครองรักษาโดยพระบรมเดชานุภาพ ฉะนั้นหากพระมหากษัตริย์จะพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้โอนที่วัดรายไต่ไป ก็โดยอาศัยพระราชอำนาจเด็ดขาดในครั้งนั้น พระบรมราชานุญาตหรือพระบรมราชโองการในขณะนั้นเท่ากับกฎหมาย

แต่ที่วัดไผ่ล้อมรายนี้ ปรากฏว่าได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตเมื่อใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้ว ซึ่งในขณะนั้นพระบรมราชานุญาตไม่มีผลเป็นกฎหมาย ที่วัดรายนี้จึงยังไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงกลาโหม คือยังคงเป็นที่วัดอยู่

ฉะนั้น ถ้าทางราชการมีความประสงค์จะโอนที่วัดไผ่ล้อม ตามความประสงค์เดิมต่อไป ก็ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ เพราะมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้บัญญัติไว้ว่า ผู้หนึ่งผู้ใดจะโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดไปไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายโดยเฉพาะ

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๔๘๐